

Sygn. akt V CSK 271/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 marca 2010 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2008 r. zasądził od Skarbu Państwa - reprezentowanego przez Prezydenta Miasta S. - na rzecz powódki J. M. kwotę

1 015 051 zł z odsetkami ustawowymi od 16 grudnia 2008 r. tytułem odszkodowania, oddalając dalej idące powództwo o zapłatę 2 600 000 zł. Sąd ten ustalił, że powódka jest współwłaścicielką nieruchomości o powierzchni 15 662 m² położonej w S. przy ul. K. Na tej nieruchomości został wybudowany zespół garaży, głównie przez pracowników KWK S., na podstawie dwóch decyzji wydanych w 1988 r.; zatwierdzenia planu realizacyjnego zespołu garaży oraz pozwolenia na budowę, wydanych przez Urząd Miejski w S. W 2007 r. Wojewoda X stwierdził nieważność tych decyzji, jako wydanych z rażącym naruszeniem prawa. Sąd Okręgowy uznał, że powódka i pozostali współwłaściciele doznali szkody na skutek tego, że zostali pozbawieni posiadania nieruchomości i nie mogli rozporządzać swoim prawem, co spowodowało, że utracili możliwość osiągnięcia dochodów z nieruchomości, którą mogli wydzierżawiać. W oparciu o opinię biegłego Sąd pierwszej instancji ustalił, że w okresie dziesięciu lat powódka poniosła z tego tytułu szkodę w wysokości 1 015 051,78 zł i w tej części uwzględnił powództwo.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2009 r. uwzględnił apelację strony pozwanej i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo w całości, oddalając jednocześnie apelację powódki. W jego ocenie powódka nie wykazała istnienia normalnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem wadliwych decyzji administracyjnych, które umożliwiły wybudowanie zespołu garaży na gruncie, którego powódka jest współwłaścicielką, a szkodą polegającą na niemożności pobierania czynszu dzierżawnego z nieruchomości oraz nie wykazała wysokości szkody.

Skarga kasacyjna powódki została oparta o obie podstawy kasacyjne określone w art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucono w niej naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 362 k.c. W oparciu o te zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca dopatrywała się naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. w tym, że Sąd Apelacyjny nie uchylił wyroku Sądu pierwszej instancji, mimo tego, iż nie orzekł on co do istoty sprawy. Zarzut ten był nieuzasadniony. Sąd Apelacyjny nie wyraził bowiem oceny, że Sąd Okręgowy nie orzekł co do istoty sprawy. Na taką ocenę nie wskazuje również jego stwierdzenie, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego nie spełniało wymogów z art. 328 § 2 k.p.c. w zakresie należytej oceny przesłanek stanowiących o istnieniu roszczenia w postaci szkody i związku przyczynowego. Brak jest zatem podstaw by przyjąć, że Sąd drugiej instancji dopuścił się naruszenia przepisów postępowania dokonując

merytorycznej oceny roszczenia w postępowaniu apelacyjnym, pomijając nawet, że należało to do jego obowiązków, jako sądu *meriti*, a art. 386 § 4 k.p.c. zezwala jedynie na uchylenie zaskarżonego wyroku, jeżeli sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy i nie nakłada takiego obowiązku na sąd drugiej instancji.

Nieuzasadnione były również zarzuty naruszenia prawa materialnego, które dotyczyły błędnej wykładni art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 362 k.c. Sąd Apelacyjny, wbrew twierdzeniu skarżącej, nie wyraził ogólnej oceny, że szkoda związana z pozbawieniem właściciela nieruchomości prawa do swobodnego dysponowania i rozporządzania swoim prawem nie pozostaje w związku przyczynowym z wydaniem wadliwych decyzji administracyjnych wywołujących taki skutek oraz, że warunkiem istnienia związku przyczynowego, jako przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, jest wykorzystanie przez poszkodowanego możliwości alternatywnych sposobów naprawienia szkody. Sąd Apelacyjny zasadnie podkreślił, że wydanie wadliwej decyzji administracyjnej, będące działaniem bezprawnym, stanowi wypełnienie jedynie jednej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa i nie zwalnia poszkodowanego z obowiązku wykazania także istnienia szkody i normalnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem wadliwej decyzji administracyjnej a powstaniem szkody. Sąd Apelacyjny odwołując się do brzmienia art. 6 k.c. stwierdził, że powódka, w okolicznościach rozstrzyganej sprawy, nie wykazała istnienia tych przesłanek. Wskazuje to wyraźnie, że podstawą uznania roszczenia powódki za niezasadne nie był sposób wykładni art. 361 § 1 i art. 362 k.c. przypisywany Sądowi przez skarżącą.

Prawidłowa była przy tym ocena Sądu Apelacyjnego, że roszczenie powódki nie mogło opierać się wyłącznie o twierdzenie, że została pozbawiona możliwości uzyskiwania dochodów z dzierżawy garaży wybudowanych na jej gruncie, w wyniku wydania decyzji administracyjnych umożliwiających wybudowanie zespołu garaży w warunkach rażącego naruszenia prawa. Sąd drugiej instancji zasadnie zwrócił uwagę, że powódka nie została pozbawiona własności nieruchomości i nie wykazała, że to w wyniku wydania wadliwych decyzji administracyjnych została pozbawiona możliwości realizacji uprawnień, które na ogólnych zasadach przysługiwały jej wobec osób faktycznie korzystających z garaży znajdujących się na gruncie, którego jest współwłaścicielką.

Z przyczyn wyżej wskazanych skarga kasacyjna była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.